

L'Uomo

Arie van der Lugt

If music be the food of love, play on...In het toneelstuk *The twelfth night* van Shakespeare vraagt de mannelijke aanbidder Orsino zich af of hij geen einde zou kunnen maken aan het verdriet om de onbeantwoorde liefde voor Olivia door zichzelf te verzadigen met muziek. Muziek omlijst alle belangrijke momenten in ons leven...verjaardagen, trouwerijen, begrafenissen. Er is geen cultuur in de wereld waar moeders geen wiegeliedjes zingen voor hun kinderen. Vanmiddag gaan wij hier met zijn allen op een muzikale ontdekkingsreis. Wij gaan luisteren naar een muzikale ode aan de mens, l'uomo, waarbij we zullen luisteren naar de verklankingen van een aantal aspecten van ons mens zijn.

Deze hommage begint met het sociale wezen van de mens. De hoepel waar u zojuist in de lobby mee kennis hebt gemaakt, werkt als een soort sociaal vergrootglas. Die hoepel maakt het mogelijk om te kijken naar een bepaald aspect van hoe wij mensen ons in groepen gedragen.

We kunnen op heel veel manieren wat leren over de mens: met experimenten, met vragenlijsten, met observaties. We kunnen tegenwoordig zelfs wetenschappelijk onderzoeken wat er gebeurt in onze hersenen bij het uitvoeren van een bepaalde taak. Maar ook de kunsten kunnen ons veel vertellen over de mens, de schreeuw van Munch leert ons iets over angst en allemaal worden we van het luisteren naar TABADABADAPAPAPAPAPAPAPAAAAA heel blij.

Wij nemen de wereld waar met onze zintuigen: wij kijken, wij luisteren, wij proeven, wij ruiken, wij voelen. Het bijzondere is dat we ons dat zelfs voor kunnen stellen: hoeveel ramen zitten er aan de voorkant van uw huis? Heeft Franz Beckenbauer een snor? Hoe klinken de cicaden op de camping in Frankrijk, denk eens aan de geur bij oma in de gang. Om grip te krijgen op de continue stroom van gebeurtenissen hakken wij die in stukken. Pirsig vergelijkt het menselijk verstand dan ook met een scherpe scalpel die razendsnel de

wereld in stukken snijdt. Zo is iedere verstandelijke analyse ook meteen een synthese: een manier om de wereld juist als een geheel dat opgebouwd is uit die delen te denken. Voor ons mensen is de belangrijkste indeling van allemaal waarschijnlijk wel die in goed en kwaad, witte hoeden en zwarte hoeden in de taal van de spaghettiwestern. Bij deze indeling speelt niet zo zeer dat scherpe verstand een rol, maar veel meer onze emoties...ons gevoel.

Als het gaat over waarnemen, dan gaat het vooral over wat mensen gemeen hebben, maar natuurlijk zijn er ook verschillen tussen mensen en als we met die bril op naar de mens kijken dan zien we bijvoorbeeld ineens dat ik speciaal voor deze gelegenheid mijn introverte overhemd heb aangetrokken.

Taal is misschien wel het hoogtepunt van de menselijke ontwikkeling, de drager van kennis en cultuur. Baby's herkennen in de baarmoeder al het ritme van hun moedertaal en hier in Limburg hebt u een dubbele voorsprong op een Hollaender zoals ik: Ten eerste is er de muzikale vorming en het maken van muziek, die hier zo'n belangrijk deel van de gemeenschap vormen en een positief effect hebben op latere schoolprestaties zoals onderzoek aan de Universiteit Maastricht laat zien. Ten tweede is er de tweetaligheid, het voortdurende overschakelen tussen het Limburgs en het Nederlands die maakt dat u een superieure cognitieve controle heeft, waardoor u bijvoorbeeld zonder gevaar de telefoon kunt opnemen terwijl u staat te strijken.

Soms is onze bewuste controle echter schijn. Hoe zouden we anders kunnen verklaren dat wij een plaatje

grappiger vinden als we op deze lachende manier een pen in onze mond hebben, dan wanneer we de pen serieus en stijf tussen onze lippen klemmen?

Het leven van de mens eindigt zoals al het leven eindigt, met de dood. Ik wens u vanmiddag tot daar buon viaggio, een mooie muzikale reis!

